

VERVOLG KLEIDAG DE DIEK'N, 19/2/15

1. Inleiding

Op de Kleidag van 19 februari jongstleden heeft de Dialoogtafel onder anderen uitgebreid gesproken over het aanvullend Bestuursakkoord en op onderdelen reacties geformuleerd.

We zijn niet volledig door het discussiestuk heen gekomen, de resterende drie onderdelen (Versterkingsprogramma, Arbitrage en Gebiedsontwikkeling) zullen we hier alsnog behandelen. (1)

De input voor de kwartiermaker is op de kleidag op onderdelen aangevuld of aangepast. Ook deze gaat hierbij en staat nog ter discussie. (2)

Na 9 maart zal op basis van de discussie(s) een brief worden voorbereid voor de kwartiermaker waarin de opvatting van de Tafel formeel word vastgelegd. Deze brief zal in concept via een schriftelijke ronde aan de Tafelleden worden voorgelegd.

2. Laatste deel reactie op aanvulling Bestuursakkoord:

Versterkingsprogramma

Analyse: Naast schadeherstel is dit het andere zware onderwerp van de Dialoogtafel. Opmerkelijk genoeg staat ook over dit onderwerp nergens een expliciete uitspraak in de vastgestelde stukken uit de aanvulling bestuursakkoord. Alles ademt een volledig initiatief en regie van de Rijksdienst op het versterkingsprogramma maar het staat nergens duidelijk geformuleerd. Wie wordt nu precies waarvoor verantwoordelijk?

Bij de omschrijving van rol en taken Rijksdienst staat wel: *het (laten) ontwikkelen van integrale programma's en de bekostiging daarvan en, gehoord hebbende de provincie en gemeenten en na consultatie van uitvoeringsorganisaties als CVW, NAM en corporaties, het ter besluitvorming voorleggen hiervan aan de betrokken ministers.* Kunnen we ervan uitgaan dat met integrale programma's hier bedoeld wordt op de versterkingsprogramma's.

Reactie 17: Het zou de duidelijkheid ten goede komen wanneer zo snel mogelijk expliciet geformuleerd wordt dat niet langer de NAM maar de Nationaal Coördinator het initiatief en de regie heeft over het volledig versterkingsprogramma met betrokkenheid van de Dialoogtafel.

Reactie 18: In het vorig akkoord en ook in latere overleggen is steeds afgesproken dat de Dialoogtafel betrokken wordt bij de formulering van uitgangspunten en prioritering die bij het versterkingsprogramma worden gehanteerd. De Tafel gaat ervan uit dat deze afspraken onverminderd van kracht zijn.

Arbitrage

Analyse: In het takenpakket van de rijksdienst zien we onder het kopje 'Beleidsinzet in relatie tot gemeenten en provincie' ook de taak: *voorbereiding van de nieuwe vormgeving van mediation en arbitrage/geschilbeslechting, zodat stroomlijning plaatsvindt en eenduidigheid ontstaat (...) daarbij treedt de publieke regieorganisatie op als 'loket' voor verzoeken/vragen van alle partijen die vervolgens worden behandeld door specifieke 'Kamers'.*

De Dialoogtafel heeft over het onderwerp arbitrage de minister op 17 november vorig jaar een brief gestuurd. Deze (overigens tot op de dag van vandaag onbeantwoorde) brief is bijgevoegd als bijlage 3.

Reactie 19: Het is logisch dat hier eerst een uitwerking op moet plaatsvinden. Op voorhand twee opmerkingen:

1. Op het moment dat de rijksdienst in eerste aanleg bij de afdoening van schadegevallen betrokken is, ligt het niet voor de hand de arbitragemogelijkheden binnen diezelfde dienst te beleggen.
2. Bij de genoemde stroomlijning moet ook de rol van de Onafhankelijk Raadsman en de commissie Bijzondere Situaties worden betrokken.

Gebiedsindeling

Analyse: Verspreid door de aanvulling bestuursakkoord komen we verschillende benaderingswijzen voor de gebiedsafbakening tegen. In het vorig akkoord was het uitgangspunt qua werkingsgebied de negen bij het akkoord betrokken gemeenten. Toen al ontstond verwarring rond gemeente De Marne. De Marne is één van de negen ondertekenaars maar valt bijvoorbeeld buiten de boot bij de compensatieregeling waardedaling.

Intussen worden in de aanvulling bestuursakkoord voor een aantal regelingen ook expliciet Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde toegevoegd. Met de stad Groningen zijn aparte bestuurlijke afspraken gemaakt. Betekent dat ook dat inwoners van de stad hun eigen regelingen krijgen?

Bij de paragraaf over normering bouwkundig versterken wordt niet gesproken over een gebiedsafbakening. Voor welk gebied geldt de NPR-norm? Ook bij het garantstellingsfonds wordt niet gesproken over een gebiedsafbakening. In de paragraaf over *Meerkosten nieuwbouw en verbouw* wordt gesteld dat de huidige regeling voorlopig voor de negen gemeenten van kracht blijft en dat mogelijk na 1 september met een nieuwe pga-contourenkaart gewerkt gaat worden. In de paragraaf *Woningmarkt* wordt vervolgens weer helemaal niet gesproken over een gebiedsindeling. Voor welk gebied is de (aangepaste) waardedalingregeling van toepassing? Wordt deze nu uitgebreid met De Marne? Hoogezand-Sappemeer? Menterwolde? Groningen? Welk gebied wordt meegenomen in het woningmarktonderzoek en de daarop volgende monitor? Geldt er een gebiedsafbakening voor de *Schadeloosstelling*? We mogen aannemen van niet.

Welke gemeenten zijn betrokken bij de *Inrichting publiek spoor*? Zijn ook de gemeenten Groningen, Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer (al dan niet met specifieke afspraken) onderdeel van dit publieke spoor, inclusief programmatische aanpak? En vallen zij straks ook allemaal onverkort onder het werkgebied van de Nationaal Coördinator?

In de paragraaf *Waardevermeerdering en bijzondere gevallen* wordt expliciet gesteld dat de inwoners van Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer met terugwerkende kracht van deze regelingen gebruik kunnen maken. Ook hier wordt aangekondigd dat per 1 september mogelijk de nieuwe pga-contourenkaart als uitgangspunt wordt gehanteerd. Die bewoners die dan voor het eerst binnen het gebied komen te vallen zullen dan ook met terugwerkende kracht aanspraak kunnen maken. Dit impliceert dat het omgekeerde – dat bij de nieuwe gebiedsafbakening conform pga-contourenkaart bewoners ineens buiten de regeling vallen - wordt uitgesloten.

Reactie 20: Het hoeft geen betoog dat een heldere gebiedsafbakening voor alle regelingen voor de hand ligt. Het rechte trekken van de bestaande verschillende gebiedsindelingen door een contourenkaart lijkt een redelijk uitgangspunt. Afwijken kan alleen wanneer dit legitiem en herkenbaar voor inwoners kan worden onderbouwd. Gegeven de aanvulling op het akkoord is het aan de Nationaal Coördinator hierover met een eenduidig voorstel te komen dat aan de Dialoogtafel besproken kan worden. Het is van belang dat de kwartiermaker deze taak duidelijk benoemt.

3. Input kwartiermaker Nationaal Coördinator

1. De Tafel verzoekt de kwartiermaker tijdens zijn periode van 'kwartiermaken' deel te nemen aan de reguliere Tafelvergaderingen en te zorgen voor een intensieve wisselwerking tussen hem en de Dialoogtafel.
2. a. De Tafel dringt er bij de kwartiermaker op aan om te kiezen voor een heldere, transparante, zo plat mogelijke organisatie van de **Rijksdienst met één gezicht** naar buiten toe. Hou het simpel!
  - b. Integraliteit en samenhang binnen de Rijksdienst is van groot belang, waarbij het Haagse interdepartementale deel **dienstverlenend** is aan het Groningse interbestuurlijke deel.
  - c. Het is van belang een dienst zo te organiseren dat er stabiele meer jaren programma's kunnen worden gemaakt waarbij de continuïteit is gewaarborgd.
  - d. De autonomie van de Deltacommissaris en de daarbij behorende instrumenten moeten gekopieerd worden op de positie/functie van de Nationaal Coördinator Groningen.

3. De Tafel verzoekt de kwartiermaker te bevorderen dat de Nationaal Coördinator als **vast lid** deel gaat nemen aan de Dialoogtafel. Waarbij deze zich dan ook committeert aan het uitgangspunt van de Dialoogtafel, namelijk dat voorstellen vroegtijdig worden besproken aan de Tafel met als doel hierover consensus te bereiken.
4. De Tafel verzoekt de kwartiermaker te onderzoeken hoe de **Groningse bevolking** beter betrokken kan worden bij de uitwerking van de verschillende onderdelen uit de Aanvulling Bestuursakkoord. De Tafel is bereid hier een rol in te vervullen maar zal daar mogelijk in gefaciliteerd moeten worden.
5.
  - a. De Tafel verzoekt de kwartiermaker met klem zo snel mogelijk de **regie over de schadeafhandeling** door het CVW bij de NAM weg te halen en onder te brengen in de Rijksdienst.
  - b. In het verlengde daarvan verzoekt de Tafel de kwartiermaker ook de 'achterblijvende gevallen' bij de NAM en in het bijzonder de 600 die al meer dan een jaar bij de NAM liggen, zo snel mogelijk over te brengen onder publieke regie.
  - c. De uitgangspunten voor een eventueel publiek casemanagement behoren aan de Tafel op consensus gericht te worden besproken. Het eerder geformuleerde Programma van Eisen Drieslag zal daarbij betrokken moeten worden. De kwartiermaker wordt verzocht hier in zijn rapportage aandacht aan te geven.
  - d. De Tafel vraagt daarbij op voorhand expliciet aandacht voor de invulling van de integrale aanpak (schadeherstel, preventief versterken en waardevermeerdering: de 'drieslag'). Op dit moment is van een sluitende, samenhangende aanpak geen sprake!
6.
  - a. De Tafel verzoekt de kwartiermaker zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over het overdragen van de regie op - en verantwoordelijkheid voor het **versterkingsprogramma** van de NAM naar de Nationaal Coördinator.
  - b. De Tafel gaat ervan uit dat de uitgangspunten voor het versterkingsprogramma nog steeds, conform eerdere afspraken, op consensus gericht aan Tafel worden besproken.
  - c. De Tafel vraagt daarbij op voorhand expliciet aandacht voor de invulling van de integrale aanpak (schadeherstel, preventief versterken en waardevermeerdering: de 'drieslag'). Op dit moment is van een sluitende, samenhangende aanpak geen sprake!
7. De Tafel dringt er bij de kwartiermaker op aan zo snel mogelijk te komen met een helder, eenduidig en herkenbaar voorstel aangaande de **gebiedsafbakening**.
8. De Tafel vraagt de kwartiermaker ervoor te zorgen dat de **risicoanalyses** er zo snel mogelijk liggen en in ieder geval voor 1 juli van dit jaar aan de Dialoogtafel kunnen worden besproken.
9. De Tafel pleit ervoor de uitwerking van het 'Garantstellingsfonds achterstallig onderhoud' absolute prioriteit te maken voor de Nationaal Coördinator. De Tafel vraagt met voorrang een procesvoorstel voor de uitwerking van het **Garantstellingsfonds**, inclusief de rol van de Tafel daarbij.
10. Onder verantwoordelijkheid van de Nationaal Coördinator wordt ook een nieuwe regeling vergoeding meerkosten ontworpen. De uitvoering van de regeling blijft vooralsnog bij de NAM. De Tafel vraagt een procesvoorstel voor de uitwerking van de nieuwe vergoeding **meerkostenregeling** nieuwbouw en verbouw. Hoe en wanneer wordt de Tafel betrokken bij de uitwerking van deze nieuwe regeling?
11. Er zijn besluiten nodig aangaande het **woningmarktonderzoek**. De Tafel stelt voor:
  - a) dat de Nationaal Coördinator zoveel mogelijk aansluit bij het door de Tafel reeds in gang gezette onderzoek,
  - b) dat dit onderzoek conform de besluitvorming aan Tafel wordt uitgevoerd, inclusief de vraag naar een onafhankelijk advies over een redelijke compensatieregeling en,

c) dat de Nationaal Coördinator onderzoekt hoe hij de monitor de komende jaren kan onderbrengen bij de Rijksdienst.

12. De Tafel hecht aan een herbevestiging van de afspraak dat een **definitieve regeling waardevermeerdering** voor geen enkele bewoner negatiever mag uitvallen dan de tijdelijke regeling. De kwartiermaker wordt verzocht deze bevestiging in zijn rapportage een plaats te geven.
13. De Tafel gaat er overigens ten aanzien van de waardevermeerderingsregeling vanuit dat, zolang er geen andere afspraken met de Tafel over gemaakt zijn, de oorspronkelijke rol van de Tafel gehandhaafd blijft. De Tafel stelt dus voor hier een correctie op het Aanvullend Bestuursakkoord toe te passen. Aan de akkoordpartijen is gevraagd om met een nieuw procesvoorstel te komen voor de uitwerking van de definitieve regeling. Dit voorstel moet recht doen aan de positie van de Dialoogtafel én aan de voorgeschiedenis van deze regeling.
14. De Tafel vraagt de kwartiermaker de **financiële verhoudingen** tussen Rijk en NAM transparant te maken en te onderzoeken of naar analogie met het Deltafonds de bekostiging van alle activiteiten via een fonds geregeld kunnen worden. In elk geval dient duidelijk te worden wat de inhoudelijke en financiële randvoorwaarden zijn waarmee de NAM de werkzaamheden van het CVW heeft ingekaderd.